

Kvæfjord
kommune

Handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø

Kvæfjordbarnehagen

Mai 2023

Innhold

	side 2	Innhold
1	side 3	Forebygging
1.1	Side 3	Relasjon voksen – barn
1.2	side 4	Relasjon barn - barn
1.3	side 4	Samarbeid barnehage - hjem
1.4	side 5	Overganger mellom barnehage-skole
2	side 5	Avdekking
2.1	side 5	Fokus på avdekking og forebygging
2.2	side 6	Brukerundersøkelser av barnehagemiljøet
3	side 6	Problemløsning
3.1	side 7	Saksgang med kunnskap eller mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø
3.2	side 8	Saksgang når en som arbeider i barnehagen krenker et barn
4	side 9	Kontinuitet
4.1.	side 9	Faste tiltak for et trygt og godt barnehagemiljø
4.2	side 9	Informasjon om handlingsplanen
4.3	side 9	Årlig gjennomgang og revisjon av handlingsplan
5	side 10	Internkontroll i barnehagen
6	side 11	Vedlegg
6.1	side 11	Melding når et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø
6.2	side 12	Møte med foresatte ved krenkende adferd i barnehagen
6.3	side 13	Aktivitetsplan og aktivitetsplikten

1. Forebygging

§ 41. Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Mål: Alle barnehagebarn skal oppleve et trygt og godt barnehagemiljø. Kvæfjordbarnehagens arbeid med å forebygge, avdekke og stoppe krenkende adferd foregår kontinuerlig.

Det å sikre et trygt og godt barnehagemiljø ved å ikke godta krenkelser og forebygge krenkende adferd er en viktig del av barnehagens hverdag og virksomhet hele året. Enkeltaksjoner er ikke nok i dette arbeidet, og våre rutiner, handlinger og holdninger må gjennomsyre hver eneste barnehagedag.

Vi definerer krenkende atferd som en fellesbetegnelse for alle former for atferd som uoverlagt eller tilsiktet rammer andre mennesker fysisk eller psykisk. Mobbing, vold, rasisme, diskriminering, trakassering eller uthenging som utføres av en person mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen er krenkende atferd. (Roland, 2007: *Mobbingsens psykologi*)

1.1 Relasjon voksen – barn

Alle som arbeider i Kvæfjordbarnehagen skal være tydelige voksne som:

- er til stede, er aktive og tydelige
- bidrar til gjensidig tillit
- har empati, viser respekt og omsorg og tar barnet på alvor
- har en undrende og spørrende holdning til barna og deres handlinger
- ser etter det positive og forsterker det
- roser barna når de fortjener det
- konsekvente og forutsigbare i forhold til grenser
- bestreber seg på å skape gode relasjoner til hvert enkelt barn, samt mellom barna
- er ærlig og innrømmer feil
- er gode rollemodeller for barna
- tar ansvar for å skape et godt leke- og læringsmiljø preget av vennskap og trygghet.

Ved kunnskap eller mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø er alle voksne ansvarlige for straks å underrette styrer/enhetsleder slik at nødvendige tiltak kan igangsettes.

1.2 Relasjon barn – barn

Barna skal ta vare på hverandre og være opptatt av at alle har det trygt og godt slik at:

- alle føler trygghet i gruppa
- alle viser respekt for hverandre
- alle tør å si ifra når noe er galt
- de som plager eller krenker vet at de blir sett, at det ikke er akseptert og at det blir sagt ifra til de voksne.

Det skal arbeides strukturert og daglig/jevnlige med relasjonsbygging ved hjelp av:

- styrking av sosial kompetanse hos barna
- barns medvirkning og mulighet for påvirkning på egen hverdag
- barnesamtaler
- ansattes tilstedeværelse og deltakelse i aktiviteter inne og ute
- trivselsfremmende tiltak.

1.3 Samarbeid barnehage-hjem

Barnehagen skal gi barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Foreldre har et personlig ansvar for sine barns adferd og trivsel. Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorg og oppdrageroppgaver, og på den måten skape et godt grunnlag for barnas utvikling.

Godt samarbeid mellom hjemmet og barnehagen er et viktig forebyggende tiltak, dette gjelder også foresatte innbyrdes. Når barna ser dette, kan samholdet smitte over på barna.

Det betyr:

- relasjonen mellom det enkelte barns foresatte og barnehagen må være preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje – felles forståelse for barnets beste
- dersom noen av de foresatte får kjennskap til at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, må pedagogisk leder eller styrer/enhetsleder kontaktes.
- Foresatte må ha god dialog med sine barn om hvordan de har det i barnehagen; etterspørre hva de har gjort og hvordan de har det – og formidle til barnehagen ved behov.

Noen av våre tiltak:

- plan for samarbeid hjem-barnehage
- samarbeidsutvalget er med på å planlegge et foreldremøte hvert barnehageår
- felles holdninger fra foreldrene virker sterkt på barna og bidrar til å forsterke gode relasjoner dem imellom
- hjelpe og legge til rette for foreldrestyrte aktiviteter utenom barnehagetiden som for eksempel turer, bursdager m.fl.
- gi god informasjon til foresatte til riktig tid
- bidra til gode strukturer for samarbeidet og legge til rette for at foresatte kan engasjere seg og bli hørt.

1.4 Overganger mellom barnehage - skole

Mål: Overganger mellom barnehage og skole skal oppleves som forutsigbart og trygt for elevene

Kvæfjord kommune har egne planer for overganger mellom barnehage-skole. Følgende punkter vektlegges i overgangen:

- jevnlig dialog og informasjonsflyt mellom ansatte i barnehage og skole angående skolestarterne
- faste hospiteringer dager/timer for førskolebarn siste året før skolestart
- innskriving og utlevering av skolesekk i mars-april
- faste førskoledager i mai- juni
- overgangsmøter mellom barnehagen og skolen, og evt andre eksterne instanser som PPT.

2. Avdekking

Mål: Å sikre at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø.

Alle ansatte har en aktivitetsplikt som består av

- plikt til å følge med
- plikt til å gripe inn
- plikt til å varsle styrer/enhetsleder

2.1 Fokus på avdekking og forebygging

Tiltak for å avdekke at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø:

- Daglige observasjoner og drøftinger
Ansvar: Pedagogisk leder sammen med personalet
- Rapportering fra barn
Ansvar: Barn, ansatte, foresatte
- Barnesamtaler to ganger i året oktober og mars
Ansvar: Pedagogisk leder
- Foreldresamtaler to ganger i året – oktober og mars
Ansvar: Pedagogisk leder
- Et trygt og godt barnehagemiljø er tema på alle foreldremøter. Foreldremøter avholdes to ganger i løpet av barnehageåret. Det første holdes i september/oktober, det andre i februar/mars.

Foreldremøtet i februar/mars planlegges sammen med foreldrerepresentantene
Ansvar: Styrer/enhetsleder

2.2 Brukerundersøkelser av barnehagemiljøet

Brukerundersøkelser forteller hvordan barn og foreldre trives. Når undersøkelsene tas flere ganger vil en kunne se om evt tiltak som iverksettes fremmer et trygt og godt barnehagemiljø.

- Kvæfjordbarnehagen bruker Utdanningsdirektoratets digitale og anonyme «Foreldreundersøkelsen i barnehagen».
- Undersøkelsen gjennomføres i perioden 1. november - 20. desember hvert år.
- Resultatene gjennomgås i barnehagens ledergruppe, og danner utgangspunkt for bearbeiding blant personalet og foresatte. Evt tiltak behandles i samarbeidsutvalget.

Ansvar: Styrer/enhetsleder

3. Problemløsning

Lov om barnehager § 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt):

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse*
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt*
- c) når tiltakene skal gjennomføres*
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene*
- e) når tiltakene skal evalueres.*

3.1 Saksgang ved kjennskap eller mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø

1. Meld fra til pedagogisk leder ved mistanke eller kjennskap til at noen ikke har et trygt og godt barnehagemiljø – **se vedlegg 6.1**
Ansvar: Foreldre og ansatte i barnehagen
2. Pedagogisk leder informerer enhetsleder
Ansvar: Pedagogisk leder
3. Enhetsleder undersøker ved å
  - a) snakke med alle involverte parter
  - b) observere og kartlegge**Ansvar: Styrer/enhetsleder**
4. Barnehagens ledelse innkaller foresatte til samarbeidsmøte hvor:
  - a) Problemet klarlegges ytterligere
  - b) Informasjon blir gitt om rutiner og saksgang
  - c) Foresatte kan komme med ideer/ønsker om hvilke tiltak som kan iverksettes.
– **se vedlegg 6.2**
  - d) Det lages en skriftlig aktivitetsplan – **se vedlegg 6.3****Ansvar: Pedagogisk leder/enhetsleder**

Lov om barnehager § 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks.

Skjerpet aktivitetsplikt

Barnehagen har følgende prosedyre ved kjennskap til eller mistanke om ansatte som utfører krenkende handlinger:

3.2 Saksgang når en som arbeider i barnehagen krenker et barn

1. Voksne har plikt til å gripe inn ved adferd som kan være krenkende
Ansvar: Ansatte som ser hendelsen
2. Varsle styrer umiddelbart -**se vedlegg 6.1**
Ansvar: Ansatte som har sett en hendelse
3. Varsle barnehageeier umiddelbart.
Ansvar: Styrer/enhetsleder
4. Undersøkelse av saken – samtale med de involverte, herunder foresatte –
se vedlegg 6.2
Ansvar: Styrer/barnehageeier

4. Kontinuitet

4.1 Faste tiltak for et trygt og godt barnehagemiljø

For å sikre kontinuitet i tiltakene for å forebygge, avdekke og stoppe pågående mobbing, settes faste tiltak inn i barnehagens årshjul som viser hvem som er ansvarlig for gjennomføring av de ulike tiltakene.

4.2 Informasjon om handlingsplanen

Nye ansatte og foresatte må innføres i handlingsplanen slik at de kan delta i barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø.

Nye ansatte	Informasjon ved oppstartsmøte Ansvar: Styrer/enhetsleder
Nye foresatte	Informasjon ved første foreldresamtale Ansvar: Pedagogisk leder/enhetsleder
Alle ansatte og foresatte	Informasjon ved planleggingsdager og foreldremøte om høsten Ansvar: Styrer/enhetsleder

Handlingsplanen skal ligge tilgjengelig for alle på kommunens hjemmesider.

4.3 Årlig gjennomgang og revisjon av den kommunale handlingsplanen

For å gjøre handlingsplanen til et aktivt verktøy i organisasjonen, er det nødvendig med en årlig gjennomgang for å vurdere om planen fungerer tilfredsstillende og om det er nødvendig med en revisjon.

Når	Hvem	Ansvar
Høst halvåret	Barnehagens ledelse	Enhetsleder/barnehageeier
	Personalet	Enhetsleder/barnehageeier
	Foreldremøtet	Enhetleder
	Samarbeidsutvalget	Enhetsleder
	Enhetsledermøtet	Barnehageeier

5. Internkontroll i barnehagen.

Lov om barnehager § 9 Internkontroll I barnehagen

Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i denne loven med forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal barnehageeier

- 1. utarbeide en beskrivelse av barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering*
- 2. ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- 3. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- 4. dokumentere internkontrollen i den form og omfang som er nødvendig*
- 5. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.*

Kommunen som barnehagemyndighet fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med barnehageloven med forskrifter, jf. barnehagelovens § 53 Kommunens tilsyn med barnehagene.

Handlingsplanen for et trygt og godt barnehagemiljø er en del av barnehagens internkontrollsystem. Barnehagens årsplanen skal beskrive barnehagens forebyggende arbeid og rutiner.

Kvæfjord
kommune

6. Vedlegg

6.1 Registreringsskjema

Når en får kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
(kan brukes av både foreldre og ansatte)

Barnehagens navn:	
Avdeling	
Barnets navn og fødselsdato:	
Bekymring er observert av/når:	
Bekymring meldes av:	
Bekymring meldes til:	
Dato for melding:	
Hva dreier bekymringen seg om?	
Hvordan ble bekymringen oppdaget?	

**Kvæfjord
kommune**

6.2 Møte med foresatte ved krenkende atferd i barnehagen

Møtedato .....

Deltakere på møtet:

Hva saken gjelder	Tiltak/evaluering	Ansvar

Neste oppfølgingsmøte, dato/år: .....

Foresatte

Barnehagens styrer

6.3 Aktivitetsplan

Barnehagens navn:

Barnehageår:

Bakgrunn:

Hvem gjelder saken: Navn og fødselsnummer	
Hvem har meldt saken? Når og til hvem ble saken meldt første gang?	
Hva er problemet? Beskrivelse av bakgrunn for saken og problem som skal adresseres med denne aktivitetsplanen	
Barnets stemme Kort beskrivelse av når og hvordan de involverte har blitt hørt i denne saken. Dette kan også utdypes som en del av undersøkelsen i saken (se under)	
Aktivitetsplikten:	
Plikt til å følge med Kort beskrivelse av hva som er gjort for å oppfylle plikten til å følge med	
Plikt til å gripe inn Kort beskrivelse av hva som er gjort for å oppfylle plikten til å gripe inn (gjelder spesielt akutte situasjoner)	
Plikt til å varsle Hvem og når er saken varslet styrer/enhetsleder og evt barnehageeier(jf § 42)	
Plikt til å undersøke Hvilke undersøkelser er gjort av hvem og når? Hva har undersøkelsene avdekket?	

